Nr. 40 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

Organ Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, UL. MAZOWIECKA 1 m. 4, TEL. 665-57
KONTO P. K. O. 6066.

Warszawa, niedziela dn. 4 października 1936 r.

Przemiany walutowe

Z chwilą, gdy Ameryka i Anglja zdecydowały się na dewaluację swej waluty, wytworzyły się w świecie dwa wielkie bloki walutowe. Jednym z nich był tak zwany „blok złoty", t. j. blok państw trzymających się parytetu złota, a drugim blok państw o walucie zdewaluowanej — „blok dolarowo-szterlingowy".

Równowaga między tymi dwoma blokami zachodziła wtedy, gdy Francja należała do bloku złotego.

Tymczasem ostatnio rząd francuski zdecydował się na dewaluację franka, przesądzając tym samym supremację bloku dolarowo - szterlingowego. Przyczyną tego postąpienia była chęć wyrwania się z odosobnienia gospodarczego w jakim znalazła się Francja, dzięki swoim wysokim i sztywnym kosztom produkcji. Francja stała się najdroższym krajem na świecie, a jej zdolność konkurencyjna wobec innych krajów, na rynkach światowych równała się niemal zeru. Przy wprowadzeniu zaś 40-godzinnego dnia pracy, koszty produkcji wzrosły znacznie i sytuacja stawała się groźną. Musimy przecież pamiętać, że Francja jest krajem o strukturze wybitnie przemysłowej i eksportowej.

Pod względem wytwórczym reprezentuje organizację wielokronie przewyższającą możliwości konsumcyjne swego rynku wewnętrznego, jest krajem dla którego posiadanie zagranicznych rynków zbytu decyduje niemal o jego egzystencji. Eksport zaś towarów francuskich malał z roku na rok, dochodząc w roku ubiegłym do jednej czwartej eksportu z roku 1929.

Dewaluacja franka stała się więc koniecznością i ona jedynie pozwoli na skuteczne konkurowanie z krajami o obniżonej walucie.

Obniżając swoją walutę porozumiała się Francja z Anglją i Ameryką, ustalając po określonej 30 proc. dewaulacji franka stabilizację tych trzech walut. Za Francją poszły Holandia i Szwajcaria, jedne z filarów „złotego bloku".

Tak więc „blok złoty" przestał automatycznie istnieć. Powstała nowa oś walutowa świata, która spowodować może zniesienie barjer i ograniczeń i umożliwić swobodną wymianę dóbr materialnych.

Jeżeli zaś chodzi o Niemcy i Italię to z uwagi na ich specyficzne położenie walutowe (w Niemczech istnieje de facto kilka rodzai walut, jak: kilkanaście odmian spermarki, freiemarka, marka turystyczna i t. p.), nie można przewidzieć czy zdewalują one swój pieniądz.

Powracając do naszych stosunków, stwierdzić należy, że przez wprowadzenie w kwietniu r. b. kontroli obrotu pieniężnego z zagranicą, stworzone zostały warunki uchylające niebezpieczeństwo niepokojów walutowych i pozwalające nam prowadzić własną politykę gospodarczą, bez naruszenia stałości naszej waluty. Czynniki oficjalne uznały, że Polska ze swoim odrębnym systemem finansowym, może pozwolić sobie na spokojne obserwowanie dokonywujących się na świecie przeobrażeń, bez wprowadzenia jakichkolwiek zmian do swojej polityki finansowej. Niewątpliwie, we właściwym czasie poweźmie Polska decyzję co do przystąpienia do porozumienia walutowego, będzie to jednak zawsze zależne od naszych potrzeb i naszej sytuacji finansowo-walutowej, według których zostanie ustalona linja naszego postępowania.

Statut Stowarzyszeń Kas Bezprocentowych Rzemiosła Chrześcijańskiego został zatwierdzony i jest do nabycia w dowolnej ilości w Związku Izb Rzem. R. P. w cenie 50 gr. za egzemplarz.

Uporządkowanie stosunków na kursach kroju i szycia

Jedną z bolączek zawodu krawieckiego stanowią liczne kursy kroju i szycia, które ostatnio mnożą się szybko po naszych miastach i miasteczkach. Są to kursy względnie szkoły obliczone na zysk, zatrudniające kilku lub kilkunastu swych słuchaczy przy wykonywaniu zleceń prywatnej klijenteli. Kursy tego typu są właściwie zamaskowanymi warsztatami krawieckimi. Nie płacą one podatków i świadczeń socjalnych ani robocizny, przeciwnie pobierają od uczniów wygórowane opłaty za naukę. Tym samym stanowią nielegalną i często groźną konkurencję dla zakładów krawieckich. Poza szkodą jaką tego rodzaju instytucje przynoszą rzemiosłu krawieckiemu, nie mają one nic wspólnego z zadaniami i charakterem kursów zawodowych. Pozbawione odpowiednio przygotowanego personelu, oraz potrzebnych pomocy naukowych nie dają słuchaczom dostatecznych wiadomości zawodowych, chociażby w zakresie osobistego ich użytkowania.

Szczególnie szkodliwe dla młodzieży są kursy, reklamujące się nauczaniem szycia i kroju specjalnymi metodami, oraz wydawaniem „dyplomów" i „świadectw" instruktorów w tej dziedzinie.

Nieuświadomiona młodzież garnie się chętnie na te kursy w nadziei otrzymania w krótkim czasie (kursy trwają z reguły 3 — 4 miesiące), pracy w rzemiośle krawieckim. Są to oczywiście złudzenia, gdyż tego rodzaju dyplomy nie mają nic wspólnego ze świadectwem czeladniczym, a więc tym bardziej z dyplomem mistrzowskim, w żadnym więc wypadku nie dają uprawnienia do wykonywania rzemiosła, lub też do założenia samodzielnego warsztatu.

Świadectwa „instruktorów" wydawane przez tego rodzaju kursy nie mają żadnego znaczenia dla nauki rzemiosła i oczywiście nie uprawniają do zajęcia stanowiska instruktorów w szkołach zadowowych. Słuchacze tych kursów tracą czas i pieniądze i w rezultacie nie tylko nie uzyskują żadnych uprawnień do wykonywania rzemiosła, ale nie zdobywają nawet dostatecznej wiedzy fachowej dla własnego użytku. Ten stan rzeczy wymagał od dawna uporządkowania. To też Związek Izb Rzemieślniczych R. P. zwrócił się w tej sprawie do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wskazując w przesłanym memoriale na konieczność zorganizowania ściślejszej kontroli nad prywatnymi kursami kroju i szycia. Zadaniem tej kontroli byłoby stwierdzenie, czy istniejące kursy działają na podstawie przyznanych im koncesji, oraz czy program i nauka odbywa się w ramach zakreślonych koncesją. W związku z tym powstało pytanie, które kursy należy podciągnąć do kategorie nielegalnych warsztatów.

Jednocześnie Związek Izb zaznaczył, że Izby rzemieślnicze przy współpracy organizacji rzemieślniczych i cechów posiadają dostateczny aparat, aby przeprowadzić kontrolę nad wszystkimi prywatnymi kursami kroju i szycia. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podzieliło opinję Związku Izb, stwierdzając, że obecny stan prywatnych kursów kroju i szycia jest niedostateczny oraz że niejednokrotnie pod pozorem zakładów naukowych faktycznie są prowadzone zakłady krawieckie, które nie mają wiele wspólnego z nauczaniem rzemiosła.

Uznając z tych względów za konieczne wzmożenie opieki i kontroli nad tymi kursami. Ministerstwo W. R. i O. P. wyraziło zgodę na to, by przedstawiciele izb rzemieślniczych zwiedzali w charakterze rzeczoznawców poszczególne prywatne kursy kroju i szycia, spostrzeżenia swe komunikując następnie właściwym Kuratorjom Okręgów Szkolnych. Obserwacje poczynione przez przedstawicieli rzemiosła zostaną wykorzystane przez Kuratoria dla celów nadzorczych.

Jednocześnie Ministerstwo W. R. i O. P. zwróciło się do Związku Izb z pismem w którym zawiadamia o powyższym stanowisku oraz prosi o podanie go izbom do wiadomości, w celu zorganizowania lustracji kursów.

Treść okólnika Ministerstwa do Kuratoriów zawierającego rozporządzenie o zwiedzaniu przez przedstawicieli izb rzemieślniczych kursów kroju i szycia oraz treść pisma do Związku Izb podajemy w niniejszym numerze „Rzemiosła".

Zapoczątkowana w ten sposób współpraca władz szkolnych z samorządem rzemieślniczym przyczyni się niewątpliwie do uporządkowania stosunków na tym odcinku oświaty zawodowej, usuwając szkodliwą konkurencję pseudo - kursów oraz zaoszczędzając młodzieży przykrych zawodów w dążeniu do zdobycia wykształcenia fachowego.

B. Sikorski.

Organizacja pomocy zimowej dla bezrobotnych

W dniu 25 września r. b. odbyło się pod przewodnictwem wicepremiera Kwiatkowskiego posiedzenie Rady Ministrów.

Rada Ministrów, na wniosek ministra opieki społecznej, powzięła uchwałę w sprawie zorganizowania pomocy dla bezrobotnych w okresie zimowym. Zorganizowany będzie ogólnopolski komitet pomocy bezrobotnym, złożony z przedstawicieli wszystkich warstw społecznych i organizacyj oraz organów regionalnych tegoż komitetu pod postacią analogicznych komitetów wojewódzkich, powiatowych i gminnych w celu przeprowadzenia przez te komitety zbiórki w gotówce i naturaliach na pomoc zimową dla bezrobotnych.

Organizacja zbiórki winna być oparta na następujących zasadach:

1) Zbiórka będzie prowadzona na zasadzie dobrowolnych ofiar zarówno w gotówce, jak i w naturaliach i obejmie wszystkie warstwy społeczeństwa, uwzględniając ich możliwości finansowe.

Zbiórka pieniężna w formie ofiar jednorazowych lub też wpłacanych w kilku ratach miesięcznych obejmie przemysł, handel, finanse, rzemiosło, nieruchomą własność miejską, wolne zawody, pracowników państwowych, samorządowych i prywatnych, zbiórka w naturaliach obejmie gospodarstwa rolne i te zakłady przemysłowe i handlowe, które mogą zaofiarować odpowiednie produkty.

2) Będzie zwrócona specjalna uwaga, aby akcja zbiórkowa była przeprowadzona przy minimalnych kosztach administracyjnych, z tego względu oparta będzie na aparacie funduszu pracy, z którym powinny współdziałać organy administracji państwowej. Ponadto komitet winien zwrócić się do społeczeństwa o zaofiarowanie współpracy, przy czym w szczególności należy zwrócić się do osób otrzymujących zaopatrzenie z funduszów publicznych, a więc wszelkiego rodzaju emerytów, rencistów itp. Komitet winien również mieć umożliwione korzystanie bezpłatne z urządzeń państwowych takich jak magazyny, koleje i t. p.

3) Na czas zbiórki władze przyczynią się do zaniechania prowadzenia lub popierania przez czynniki państwowe wszelkich akcji zbiórkowych opartych na ofiarności społeczeństwa, z wyjątkiem akcji związanych z uczczeniem pamięci Marszałka Piłsudskiego oraz F. O. N. i R. O. M.

Protektorat nad ogólnopolskim komitetem pomocy bezrobotnym, powołany do życia uchwałą Rady Ministrów z dnia 23-go b. m., objęli — Pan Prezydent Rzeczypospolitej, prof. Ignacy Mościcki oraz Generalny Inspektor Sił Zbrojnych gen. Edward Śmigły - Rydz.

Pierwsze konstytuujące posiedzenie ogólno - obywatelskiego komitetu dla zorganizowania pomocy zimowej bezrobotnym, wyznaczone zostało na dzień 9 października r. b., na zamku. Posiedzenniu przewodniczy Pan Prezydent Rzeczypospolitej.

Małopolskie Targi Rzemiosła na XVI Targach Wschodnich we Lwowie

W tegorocznej imprezie lwowskich Targów Wschodnich, rzemiosło znów wystąpiło w zwartej grupie obejmującej teren Małopolski. Zorganizowaniem M. T. R. zajęła się Lwowska Izba Rzemieślnicza, zaprosiwszy do współpracy Izby Rzemieślnicze w Krakowie, Stanisławowie i Tarnopolu, które też do imprezy tej ustosunkowały się aktywnie, tak, że w rezultacie wszystkie wspomniane Izby były na Targach reprezentowane. W skład Komitetu Organizacyjnego weszły Prezydia wspomnianych Izb. Niestety duża ilość firm rzemieślniczych nie mogła wziąć udziału w Targach Rzemiosła, ze względu na bardzo ograniczoną ilość metrażu — około 400 mtr. kw. pow. użytkowej w jednym pawilonie — uzyskanego od Zarządu Targów Wschodnich, wskutek tego wiele tych firm zreygnowało w tym roku z udziału w Targach, albo też otrzymało przydział miejsca bezpośrednio w Zarządzie Targów Wschodnich, oczywiście, po znacznie wyższej cenie. Trudność ta wynikła częściowo z tego powodu, że w tegorocznych Targach Wschodnich zajętych zostało kilka pawilonów targowych na wystawę „Nasze Lasy i Ochrona Przyrody".

Otwarcie Targów Wschodnich a zarazem Targów Rzemiosła nastąpiło w dniu 5 września b. r. Po uroczystości otwarcia Targów Wschodnich i zwiedzeniu pierwszych kilku pawilonów przedstawiciele Rządu oraz Instytucji Samorządowych z p. Ministrem Przemysłu i Handlu A. Romanem na czele zaszczycili swoją obecnością pawilon „Rzemiosła". Przybyłych powitali Wiceprezes Izby p. F. Hornung oraz dyrektor Dr. A. Hamerski, po czym nastąpiło zwiedzenie pawilonu. Wypada podkreślić, iż zwiedzający okazali duże zainteresowanie wystawionymi eksponatami zatrzymując się dłużej przy poszczególnych stoiskach oraz prowadząc rozmowy z wystawcami.

W czasie trwania Targów zwiedziło pawilon „Rzemiosła" również wiele wybitnych osób ze sfer rządowych i gospodarczych a m. in. P. Wicepremier inż. E. Kwiatkowski, Prezes B. G. K. p. Dr. R. Górecki, Prezes Banku Polskiego Dr. Byrka i inni.

Znaczna w porównaniu z poprzednimi latami frekwencja zwiedzających Targi, uzyskała najwyższe nasilenie w dniu 13 b. m., w którym to dniu zwiedziło Targi ponad 60 tys. osób. Przed niektórymi pawilonami m. in. przed pawilonem „Rzemiosła", stały wielkie gromady ludzi nie mogących dostać się do wnętrza.

Wracając skolei do samych Targów Rzemiosła można uważać imprezę tę w r. b. za udaną. Szczupłość miejsca wpłynęła z konieczności na pokazanie tylko bardziej interesujących i wartościowych eksponatów. Wystawców podzielono na dwie zasadnicze grupy, mianowicie wystawców reprezentujących różne rzemiosła, którym wyznaczono stoiska wzdłuż ścian oraz grupę meblarską, umieszczoną w środku pawilonu. Ponadto utrzymano zgrupowanie wystawców według branż i terenów poszczególnych Izb. Brakiem miejsca tłumaczyło się to, iż w pojedyńczych rodzajach rzemiosł nie było firm konkurencyjnych za wyjątkiem grupy meblarskiej.

Najliczniej zaprezentowało się rzemiosło lwowskie, co zresztą zrozumiałe jest ze względu na znaczne koszty transportowe, jakie ponosić muszą wystawcy zamiejscowi, a koszty te niejednego odstraszają od udziału w tego rodzaju imprezach targowych.

Gdyby chcieć wyróżniać poszczególnych wystawców należałoby właściwie o każdym z nich choćby tylko wspomnieć, pokazali bowiem rzeczy naprawdę wysokiej wartości. W grupie różnych rzemiosł, wyróżniła się szczególnie firma P. Rohatyńskiego prowadzącego we Lwowie zakład kaflarski, a zarazem posiadającego przedstawicielstwo zakładów przem. ks. Druckiego-Lubeckiego w Grodnie. Niewąt-

pliwą zasługą tej firmy jest, iż wprowadza na tut. rynek pierwszorzędnej jakości kafle białe, nie ustępujące zagranicznym, a o wiele tańsze, produkowane przez wym. wyżej zakłady przem. oraz że piece i kuchnię z kafli tych wykonane pokazała na swym stoisku. Ogólne zainteresowanie wzbudzał zupełnie nowoczesny model kuchni stołowej, pomysłu wystawcy, która mimo iż zajmowała niewiele miejsca zawierała wszystkie urządzenia oraz stanowiła rozwiązanie bezpośredniego połączenia kuchni opalonej drzewem lub węglem z kuchnią gazową oraz instalacją na ciepłą wodę bieżącą.

Firma Franciszek Max i Syn ze Lwowa — zakład rzeźbiarsko-sztukatorski — wystąpiła z niezwykle interesującymi eksponatami. Były to figury kościelne wykonane z masy papierowej spreparowanej w sposób stanowiący tajemnicę firmy. Przedmioty wykonane z tej masy odznaczają się odpornością na ogień, nie ulegają otłuczeniu i są nadzwyczaj lekkie, w porównaniu z gipsowymi są 10-ciokrotnie lżejsze. Oczywiście wynalazek ten wywołał wśród osób interesujących się sztuką kościelną b. duże zainteresowanie.

Firma „Sobol" — zakład chem. wyprawy i farbowania skórek futrzanych we Lwowie, wystawiła poza pięknym okazem skóry żubra, różne gatunki skórek futrzanych — specjalnie niebieskie lisy, pozatem szereg odmian baranków, łoszaków i in. — które firma ta chemicznie wyprawia i farbuje, stale ulepszając metody swej pracy i osiągając tym samym coraz to lepsze wyniki. Produkcja tej firmy spotkała się z dużem zainteresowaniem ze strony fachowców i sfer ziemiańskich.

Na stoisku firmy Dymitra Czyka we Lwowie można było obejrzeć obuwie z doskonałego materiału i pierwszorzędnie wykonane przez tutejszych pracowników, co firma ta prowadząca walkę z obuwiem pochodzenia zagranicznego, stale podkreśla. Sukcesem tej firmy jest poza tem fakt, że mimo olbrzymiej konkurencji w tej branży umie osiągnąć ceny odpowiadające pierwszej jakości jej wyrobów i znajduje licznych odbiorców.

Artykuły szczotkarskie doskonale fachowo wykonane — specjalnie różne gatunki szczotek i pędzli malarskich, pod względem jakości równe wyrobom zagranicznym, wystawiła firma Zygmunta Seweryna Friedenthala ze Lwowa.

Piękne kapelusze reprezentowała firma Rudolfa Neuwelta, doskonałe rękawiczki firma Sz. Wolkena, zaś ubrania dziecinne i ozdoby z tkanin do ubiorów firma „Strój".

Firma Fr. Niewczyka we Lwowie, wielokrotnie odznaczona na różnych wystawach za doskonałe i z nadzwyczajną fachowością wykonane instrumenty muzyczne, wystawiła komplet instrumentów dętych wykonanych z białego metalu oraz instrumenty smyczkowe i lutnicze. Wyroby tej firmy są najlepszym argumentem, iż krajowa produkcja w tej branży powinna być specjalnie chroniona przed zalewem zagranicznej tandety.

Na szczególną uwagę zasługiwały stoiska wystawców — grupy metalowej.

Reprezentacyjny wygląd miało stoisko firmy Włodzimierz Janusz we Lwowie, która pokazała z zakresu kotlarstwa imponujący rozmiarami i solidnością wykonania dezynfektor, następnie buljery, piece żelazne, kotły i t. p. różne wyroby z działu ślusarstwa na których zastosowano nowoczesny sposób metalizowania przedmiotów żelaznych, osiągając bardzo ciekawe rezultaty.

Eksponaty firmy Bronisława Weicha ze Lwowa, porwadzącego wytwórnię wag, dawały pogląd na skalę wytwórczości tej firmy, która pokazała komplet składający się z kilkunastu wag, począwszy od wagi osobowej i decymalnej, do wagi analitycznej.

Wyroby ze stali, srebra i biżuterię wystawiły dwie firmy: Władysława Buszka i Albina Mutki, zaś firma Henryka Mączyńskiego bogatą kolekcję pilników i darników.

Wejście do pawilonu rzemiosła

Produkcja koszykarska mająca na terenie Izby lwowskiej duże znaczenie, została wszechstronnie zaprezentowana, pokazano bowiem eksponaty wszystkich prawie działów koszykarstwa, a więc meble, różnego rodzaju kosze, galanterię i t. p. Wystawcą była Spółdzielnia Wytwórców Koszykarskich w Rudniku nad Sanem, założona przed kilkoma miesiącami jako organizacja producentów-koszykarzy, pragnących uniezależnić się od t. zw. nakładców.

Artystycznie wykonane fotografie pokazał zakład fotogra-

ficzny Kazimierza Skórskiego we Lwowie.

Grupę meblarską na M. T. R. tworzyło 10 różnych lwowskich firm stolarskich i 2 tapicerskie, których eksponaty umieszczono w 12-tu kojach imitujących wnętrze mieszkalne, których ściany pomalowano według nowoczesnych wzorów malarstwa pokojowego. Wśród eksponatów wykonanych z drzewa egzotycznego były 4 sypialnie, 3 pokoje stołowe, 2 kombinowane, 1 salon stylowy, 1 gabinet klubowy, a ponadto urządzenie z mebli lakierowanych. Konieczność ograniczenia miejsca również dla grupy meblarskiej, spowodowała, że wystawcy nie mogli pokazać wielu rzeczy również pięknych jak te, które wystawiono. Wystawcami były następujące firmy: Bracia Baumwald, K. Cholewa, J. Górniak, J. Grab, A. Herold, Z. Herold, E. Kleban, M. Nazalewicz, J. Ortner, S. Menkes, R. Sack, L. Zindler i Fr. i J. Zeizer.

Oświetlenie koii przy pomocy lamp elektrycznych wykonanych przez firmę bronzowniczą M. Pischnotta we Lwowie, podkreślało estetyczny wygląd wnętrz.

Wystawcami z terenu Izby Rzemieślniczej krakowskiej były 3 firmy, z których dwie reprezentowały wyroby zakopiańskie — firma E. Fajkosz i wyroby przem. ludowego — firma W. Komendzińska, zaś 3-cia wyroby koronkarskie — firma J. Mucha.

Pod egidą Izby Rzemieślniczej w Stanisławowie wystąpiło na zbiorowym stoisku rzemiosło z terenu wojew. stanisławowskiego w liczbie z górą 30-tu firm rzemieślniczych i przem. chałupniczych a w tym 4-ry spółdzielnie. Dzięki umiejętnemu rozmieszczeniu stoiska, różnorodność i bogactwo eksponatów ujęte zostały w harmonijną całość. Wystawcy z terenu miasta Stanisławowa wystąpili najliczniej, pokazując następujące eksponaty: B. Anderman — skóry boksowe, S. Anderman — skórki futrzane, „Błyskawica“ chem. pralnia i farbiarnia — farbowane skórki futrzane, Chrześc. Spółdz. Stolarska — dekoracyjne wyroby z drzewa, L. M. Czerwiński— beczki, J. Gonek — wyroby blacharskie, H. Hirschhorn — uprząż i galant. skórzana, P. Koliczuk — prace lakiernicze, S. Kochaniewicz — wyroby emaliowane, W. Magas — żelazko do prasowania i przyrządy do gabinetu dentystycznego, Major — wagi, S. Pawlikowski — stół kreślarski i kajak, E. Różański i Ska — niklowane wyroby metalowe, A. Smereczański — stoliki na kwiaty, A. Snichurowicz — wyroby blacharskie, B. Sokołohorski — obuwie — Sł. Szymański — tapczan, M. Tychoniuk — birety i sutanny, F. Farchoł — mundur strażacki, M. Wittman— mundur wojskowy, Polski Dom Sierot — czapki . Z kilkunastu firm z poza Stanisławowa należy wymienić: M. Domiszewski z Kołomyi — wystawił patentowany aparat do filtrowania wody. W. Heinricha i Syna ze Stryja — wystawił deszczułki parkietowe i t. p. Spółdz. Wyrobu Maszyn i Narzędzi Roln. w Zakli — wyst. narzędzia oraz wyroby kute i odlewnicze. Wyroby kożucharskie wystawiły następujące firmy z Tyśmienicy: „Zakłady Kuśnierskie“ Spółdz. z o u, Spółdz. Kuśnierzy i Białoskórników z o. u., i inne, poza tym firmy z Kosowa i Kut wystawiły wyroby ceramiczne i t. d.

Pod patronatem Izby Rzemieślniczej w Tarnopolu wystawiła firma T. Fedoryszyn, najnowsze wzory kilimów glinianskich.

Należy wreszcie nadmienić, że Lwowska Izba Rzemieślnicza działająca w imieniu Komitetu Organizacyjnego M. T. R. chcąc jak najdalej pójść z pomocą wystawcom zainstalowała w pawilonie „Rzemiosła“ specjalne biuro M. T. R. obsługiwane przez referat organizacyjno-handlowy Izby Lwowskiej.

Spostrzeżenia poczynione na tegorocznych M. T. R., jak też podczas podobnej imprezy urządzonej w roku ubiegłym pozwalają stwierdzić, iż sfery rzemieślnicze coraz to lepiej ustosunkowują się do tego rodzaju imprez, jako środka propagandowego produkcji rzemieślniczej i że gdyby nie brak miejsca, to w roku bież. można było łatwo zapełnić drugi podobny pawilon jaki rzemiosło do dyspozycji otrzymało.

Rezultat udziału wystawców w M. T. R. był następujący. Cel propagandowy został osiągnięty, dokonano tranzakcyj na miejscu, nawiązano stosunki handlowe i otrzymano zamówienia. Niektórzy z tegorocznych wystawców już obecnie zapowiedzieli swój udział w następnej kampanii, co świadczy o tem, że imprezę M. T. R. sami wystawcy uważają za realną i dla rzemiosła korzystną.

Te względy powinny być uznane jako wskazanie, iż rzemiosłu zwłaszcza z terenu Małopolski należy zabezpieczyć udział w Targach Wschodnich na własnym miejscu t. zn. w pawilonie stanowiącym własność rzemiosła. Należałoby o tym pomyśleć dość wcześnie, aby wskazany cel móc zrealizować już przy następnej kampanii targowej.

Międzynarodowy Zjazd Rzemiosła w Szwajcarii

W dniach od 23 do 25 października r. b. odbędzie się w Zurichu Międzynarodowy Zjazd Rzemiosła pod nazwą Międzynarodowej Konferencji Rzemieśniczej. O poważnym znaczeniu tego zjazdu świadczą liczne delegacje państw które obiecały wysłać swych przedstawicieli - rzemieślników na obrady. Wezmą udział w zjeździe tym następujące państwa: Austria, Bułgaria, Dania, Finlandia, Francja, Niemcy, Italia, Luxemburg, Norwegia, Polska, Szwecja, Szwajcaria, Węgry, Albania, Belgia, Kanada, Jugosławia, Czechosłowacja, Estonia, Wielka Brytania, Grecja, Islandia, Irlandia, Estonia, Litwa, Holandia i Rumunia. Zjazd ten organizuje Szwajcarski Związek Rzemieślników przy współudziale Centrali dla Studjów Spraw Rzemiosła w Rzymie.

O wysokim poziomie Zjazdu świadczą prócz wielkiej liczby biorących udział delegacji, referaty, jakie zostały już zgłoszone przez poszczególne państwa, a

mianowicie Niemcy: „Międzynarodowa wymiana terminatorów i czeladników", Jugosławia: „Problem socjalny w rzemiośle i współpracy z Międzynarodowym Biurem Pracy"; Italia: „Spółki rzemieślnicze dla wykonywania dostaw i robót publicznych"; Szwajcaria: „Kształtowanie się cen w produkcji rzemieślniczej; Węgry: „Międzynarodowa współpraca w obsługiwaniu prasy rzemieślniczej" i wreszcie Polska: „Międzynarodowa wymiana wytworów rzemiosła".

Z ŻYCIA SAMORZĄDU RZEMIEŚLNICZEGO I ORGANIZACJI RZEMIEŚLNICZYCH

Z działalności Komisji Obciążeń przy Izbie Rzemieślniczej w Łodzi

W dniu 14 b. m. odbyło się posiedzenie Komisji Obciążeń przy Izbie Rzemieślniczej w Łodzi. Przedmiotem rozważań była sprawa wprowadzenia pewnych reform w zakresie obowiązującego systemu ubezpieczeń społecznych. W szczególności zastanawiano się nad kwestją ewentualnego zryczałtowania składek ubezpieczeniowych na rzecz Ubezpieczalni Społecznych oraz wprowadzenia pewnych uproszczeń technicznych w załatwianiu formalności przy wymiarze składek.

Komisja wypowiedziała się za uproszczeniem dotychczasowego sposobu zgłaszania ubezpieczonych oraz za ewentualnym wprowadzeniem ryczałtu, głównie zaś w tych zawodach, w których obowiązują umowy zbiorowe, przewidujące podział pracowników na kategorje.

Zebranie Zarządów Cechowych w powiecie Wieluńskim

W dniu 20 i 21 b. m. odbyły się konferencje Zarządów Cechowych i Walne zebrania w Bolesławcu, Praszce i Wieruszowie, na których z ramienia Izby był obecny p. Edward Lewandowski. Tematem obrad były sprawy reorganizacji cechów w myśl rozporządzenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dnia 20.II. r. b. oraz zamiana statutów. Należy zaznaczyć, że rzemiosło wymienionych ośrodków żywo się tą sprawą zainteresowało i stwierdziło potrzebę stworzenia silnych organizacyj cechowych. W rezultacie postanowiono stworzyć po jednym, a najwyżej 2 cechy w każdym mieście.

Założenie Kasy Bezprocentowego Kredytu Rzemiosła Chrześcijańskiego w Krakowie

W lokalu Związku Chrześcijańskich Rzemieślników Krakowskich przy ul. Sławskowskiej 15, odbyło się zebranie członków Związku z udziałem Prezesa Izby Rzemieślniczej Krakowskiej, posła na Sejm R. P. Dr. Jahody - Żółtowskiego, V-Prezesa Jarosza oraz Dyrektora Izby Rzemieślniczej Krakowskiej E. Gaertnera i referenta B. O. H. R. Izby Rzemieślniczej Krakowskiej Szydłowskiego, poświęcone założeniu Kasy Bezprocentowego Kredytu Chrześcijańskiego Rzemiosła stołecznego miasta Krakowa.

Obrady zagaił Prezes Związku Dr. R. Jahoda - Żółtowski, który w krótkości przedstawił myśl przewodnią Związku przy zakładaniu tejże instytucji. Celem Stowarzyszenia jest udzielanie członkom zwyczajnym pomocy materialnej. Członkami Towarzystwa mogą być pełnoletni obywatele Polscy wyznania chrześcijańskiego.

Skolei Dyrektor Izb Rzemieślniczej Krakowskiej E. Gaertner zreferował statut Stowarzyszenia i udzielił fachowych wyjaśnień prawnych odnośnie poszczególnych punktów statutu.

Zebrani rzemieślnicy chrześcijańscy powzięli następnie jednomyślną uchwałę w kierunku założenia Kasy Bezprocentowego Kredytu Rzemiosła Chrześcijańskiego i wybrali tymczasowy Komitet Wykonawczy w osobach: przewodniczący: Wiceprezes Jarosz i członkowie Radca Izby Rzemieślniczej Krakowskiej Weigel oraz Starszy Cechu Krawców Kożuch, sekretarz ref. Szydłowski. Komitet ten zajmie się sprawami technicznemi przy organizacji Stowarzyszenia.

Cały szereg poważnych obywateli - rzemieślników krakowskich zdeklarował przystąpienie do Stowarzyszenia ze znacznemi kwotami pieniężnemi na założenie Kasy, a również i kilkunastu cechmistrzów, imieniem Cechów, których są reprezentantami, zgłosiło większe sumy pieniężne na zasilenie funduszów Kasy.

W końcu Prezes Dr. R. Jahoda-Żółtowski w swem przemówieniu złożył podziękowanie ofiarodawcom za zasilenie funduszów Kasy oraz wszystkim zebranym, którzy pospieszyli na apel i dali silną podstawę zbożnej pracy, mającej przyjść z pomocą rzemiosłu, w chwili gdy znajdzie się w położeniu krytycznem.

Kasy Bezprocentowe w Poznańskim

Na terenie Izby Rzem. Poznańskiej powstały Kasy Bezprocentowego Kredytu w miejscowościach następujących:

a) w Środzie — na powiat średzki, b) w Lesznie — na powiat leszczyński, c) w Ostrowie — na powiat ostrowski, d) w Inowrocławiu — na miasto i powiat inowrocławski, e) w Bydgoszczy — na miasto i powiat bydgoski, f) w Poznaniu — na miasto i powiat poznański, Izba Rzemieślnicza zwróciła się do Związku Izb Rzem. o zapisanie powstałych Kas do Związku Kas Bezprocentowego Kredytu Rzemiosła Chrześcijańskiego w Warszawie, zaznaczając, że statuty powyższych Kas zostały już przesłane do Urzędu Wojewódzkiego i po załatwieniu formalności zatwierdzenia statutów przez Urząd Wojewódzki, zostaną przesłane natychmiast odpisy tychże statutów do Związku Izb Rzemieślniczych.

Wystawa Rzemiosła we Lwowie

Dnia 6 września 1936 dokonano otwarcia Wystawy Rzemiosła Województwa Lwowskiego z pokazem prac uczniowskich, czeladniczych i mistrzowskich oraz pamiątek i zabytków cechowych. Inauguracyjne przemówienie wygłosił Dyrektor Dr .Aleksander Czołowski, przedstawiając poważną rolę rzemiosła lwowskiego w czasach dawnych i nawiązując do chwili aktualnej wskazał na doniosłe znaczenie tradycji w wychowaniu przyszłych pokoleń rzemieślników polskich. Wiceprezes Izby Rzemieślniczej Ferdynand Hornung przedstawił zebranym pracę Komitetu Wystawy i zaprosił Przedstawiciela Kuratora okręgu szkolnego lwowskiego do otwarcia Wystawy.

Wystawa przedstawia się imponująco. Wspólnie zebrane prace mistrzów, czeladników i uczniów dają obraz niezmożonych starań rzemiosła lwowskiego mimo ciężkich kryzysowych warunków w celu otrzymania pięknej tradycji rzemiosła, rozwoju sztuki i technicznego wykonania.

Na szczególną uwagę zasługują prace uczniowskie oraz ćwiczenia praktyczne, wykonane przez uczniów w publicznych szkołach dokształcających zawodowo. Wzruszający jest obraz prac szkolnych wykonanych przez uczenice szkoły dokształcającej zawodowej Nr. 4, gdzie ćwicząc zaledwie 1 godz. tygodniowo osiągnęły bardzo dodatnie wyniki (przyczem należy zwrócić uwagę na celowość nauczania). Również poważnym sukcesem może poszczycić się szkoła dokształcająca Nr. 1, której grupa instalacyjna zasługuje na szczególne uznanie.

Ogólny bardzo wysoki poziom Wystawy zasługuje na to, żeby zwiedziły ją nietylko najszersze warstwy społeczeństwa, ale przedewszystkiem szkoły, które znajdą w niej obraz twórczej pracy rzemiosła. Wystawa otwarta codziennie od godz. 9-ej do 2-ej przed południem i od 3-ej do 6-ej popołudniu w Miejskim Muzeum Przemysłu Artystycznego ul. Hetmańska 20.

Walne Zebranie Cechu Rzemieślniczego w Trzebini

W dniu 30 sierpnia b. r. o g. 11-ej odbyło się Nadzwyczajne Walne Zebranie Członków cechu rzemieślniczego w Trzebini, na którym został uchwalony nowy statut cechu.

PODATKI I USTAWODAWSTWO PODATKOWE

TERMINARZ PŁATNOŚCI PODATKÓW BEZPOŚREDNICH W MIESIĄCU PAŹDZIERNIKU.

W październiku płatne są następujące podatki:

1) **do dnia 5 sierpnia** podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 — 30 września, **do 20 października** tenże podatek pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni października 1936 r.;

2) **do 7 października** — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę we wrześniu 1936 r.;

3) **do 15 października** — II rata półroczna podatku dochodowego (Dz. II) z tytułu komulacji wynagrodzeń;

4) **do 25 października** — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za rok 1936, w wysokości podatku przypadającego od obrotu osiągniętego we wrześniu, przez wszystkie przedsiębiorstwa obowiązane do ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia—a z innych przedsiębiorstw — przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przemysłowe I — V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe;

5) **do 31 października** — II rata półroczna podatku od lokali;

6) **do dnia 1 listopada** — podatek dochodowy na rok podatkowy 1936 (Dz. I).

Ponadto płatne są w październiku zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w tym miesiącu.

W SPRAWIE ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH

W dniu 19 lutego 1936 r. Związek Izb Rzemieślniczych R. P. wystąpił do Ministerstwa Skarbu w sprawie przyznania ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych na warsztaty stolarskie w wypadkach sprzedaży trumien wraz z dostarczeniem karawany pogrzebowej, t. j. pojazdu z końmi.

Urzędy Skarbowe na terenie województwa śląskiego sporzą-

działy orzeczenia karne, żądając wykupienia odrębnych świadectw przemysłowych II kategorii handlowej za dostarczenie przez właścicieli warsztatów stolarskich karawany pogrzebowej a to niezależnie od faktu posiadania właściwego świadectwa przemysłowego na pracownię stolarską.

Obecnie Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Skarbowy) pismem z dnia 21 września r. b. Nr. Sk. II-44/14/3/36 zawiadomił Związek Izb Rzemieślniczych R. P., że Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 14 września 1936 r. Nr. DV-42802/4/36 wyjaśniło, iż przedsiębiorstwa dostarczania karawany z końmi, o ile ich rozmiary i organizacja nie przemawiają za zakwalifikowaniem ich jako biur pogrzebowych, winny być zaopatrzone w świadectwa przemysłowe według § 98 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o państwowym podatku przemysłowym z dnia 14.IX 1934 r. (Dz. U. R. P. z r. 1934 Nr. 85, poz. 770).

Z powyższego wynika, że Ministerstwo Skarbu naskutek wystąpienia Związku Izb Rzemieślniczych R. P. uregulowało zasadniczo poruszoną przez Związek Izb na terenie całej Rzeczypospolitej w sensie przychylnym dla Rzemiosła.

Uwaga:

Wyjątek z przepisów § 98 przytoczonego powyżej rozporządzenia Ministra Skarbu:

„zalicza się do IV kategorii przedsiębiorstw handlowych przy obrocie do 20.000 (dwadzieścia tysięcy) złotych rocznie.

USTAWODAWSTWO PRZEMYSŁOWE

Wyjaśnienie ministerjalne dotyczące przemysłu grawerskiego

W piśmie okólnem z dnia 16 września 1936 r. Nr. PR. II. 1/59, skierowanem również do Związku Izb Rzemieślniczych R. P. Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśniło co następuje:

„**Rytowanie walców miedzianych lub stalowych za pomocą molett dla celów przemysłowych** (do drukowania deseni na materiałach włókienniczych, tapetach, ceratach, gumach, wygniatania deseni na skórze, znaków wodnych na papierze i t. p.) **stanowi integralną część rzemiosła grawerskiego. Natomiast rytowanie walców przy pomocy pantografów jest przemysłem wolnym** i nie wymaga posiadania karty rzemieślniczej na grawerstwo".

Powyższe wyjaśnienie nastąpiło zgodnie z wnioskiem Związku Izb Rzemieślniczych R. P., opartym na wyniku przeprowadzonej ekspertyzy fachowej.

W sprawie zwiedzania prywatnych kursów kroju i szycia przez przedstawicieli Izb Rzemieślniczych

OKÓLNIK Nr. 91

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.
Warszawa.

z dnia 18 września 1936 r.
(III—0—2836-36).

Na podstawie dotychczasowych obserwacyj Ministerstwo zauważa że obecny stan prywatnych kursów kroju i szycia jest niedostateczny. Zarówno personel nauczający jak i wyposażenie w pomoce naukowe pozostawiają bardzo często wiele do życzenia a niejednokrotnie pod pozorem zakładów naukowych faktycznie prowadzone są zakłady krawieckie, które niewiele mają wspólnego z nauczaniem.

W tym stanie rzeczy omawiane kursy wymagają wzmożonej opieki i kontroli, do czego ze względu na zbyt dużą ilość tych kursów władze szkolne nie posiadają dostatecznego aparatu.

Z uwagi na powyższe, Ministerstwo W. R. i O. P. na wniosek Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej i w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu zezwala na dopuszczenie przedstawicieli Izb Rzemieślniczych do zwiedzania na swym terenie w charakterze fachowych rzeczoznawców poszczególnych prywatnych kursów kroju i szycia bez prawa pełnienia czynności nadzorczych oraz czynienia jakichkolwiek uwag właścicielom kursów oraz personelowi nauczycielskiemu. Spostrzeżenia swe przedstawiciele Izb powinni możliwie bezzwłocznie komunikować właściwym Kuratoriom Okręgów Szkolnych, które ze swej strony powinny odpowiednio wykorzystywać je dla celów nadzorczych.

Upoważnienia do zwiedzania kursów powinny być wystawiane przez Izby Rzemieślnicze na podstawie niniejszego okólnika oraz ogólnego porozumienia się w tej sprawie z Kuratorium O. S.

Kuratoria O. S. nadsyłać będą do Ministerstwa corocznie w terminie do dnia 1 marca sprawozdania o wynikach akcji Izb Rzemieślniczych w roku ubiegłym.

Podsekretarz Stanu
(—) *Jerzy Ferek Błeszyński.*

W sprawie prywatnych kursów kroju i szycia

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Do
Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

„Pragnąc skorzystać z zaofiarowanej pomocy Izb Rzemieślniczych, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu zezwala na dopuszczenie przedsta-

wicieli Izb Rzemieślniczych do zwiedzania na swym terenie w charakterze fachowych rzeczoznawców, poszczególnych prywatnych kursów kroju i szycia bez prawa pełnienia czynności nadzorczych oraz czynienia jakichkolwiek uwag właścicielom kursów i personelowi nauczycielskiemu. Spostrzeżenia swe przedstawiciele Izb powinni możliwie bezzwłocznie komunikować właściwym Kuratorium Okręgów Szkolnych, które ze swej strony odpowiednio wykorzystają je dla celów nadzorczych.

Upoważnienia do zwiedzania kursów powinny być wystawiane przez Izby Rzemieślnicze z powołaniem się na okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. nr. 91 z dn. 18.IX.1936 r. (Nr. III-0-2836/36) (odpis w załączeniu) oraz na porozumienie się w tej sprawie z Kuratorium Okręgu Szkolnego, Ministerstwo prosi o wydanie odpowiednich instrukcji poszczególnym Izbom Rzemieślniczym oraz polecenia porozumienia się z właściwym Kuratorium Okręgu Szkolnego w omawianej sprawie."

DYREKTOR DEPARTAMENTU
(—) *J. Firewicz*

Nowe rzemiosła

Zarząd Związku Izb Rzemieślniczych R. P. na posiedzeniu w dniu 25 września 1936 r. zaakceptował proponowane przez Izby poprawki do projektu okólnika Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Projekt okólnika Ministerstwa Przemysłu i Handlu wraz z poprawkami ma brzmienie następujące:

Z dniem 30 czerwca 1936 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 czerwca 1936 r. o uzupełnieniu listy rzemiosł (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 356). W związku z tem Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśnia co następuje:

1) w zakres bieliźniarstwa wchodzi wyrób wszelkiego rodzaju bielizny odzieżowej nocnej i dziennej damskiej, męskiej i dziecinnej, bielizny pościelowej, stołowej i kąpielowej, kap i firanek z materiałów (tkanin) bawełnianych, lnianych, zefirowych, popelinowych, flanelowych oraz jedwabnych. Wyrób szlafroków, pijam i t. p. wchodzi również w zakres bieliźniarstwa.

2) W zakres gorseciarstwa wchodzi wyrób gorsetów, pasów biodrowych (uproszczone gorsety) i biustonoszów.

3) W zakres ślusarstwa samochodowego wchodzi wyrób części składowych zespołów, montowanie ich, jak również naprawa i wszelkie czynności związane z naprawą zespołów wchodzących w skład pojazdów mechanicznych jak: naprawa silników, skrzynek biegów, dyferencjałów, osi, ram oraz inne prace wymagające rozmontowywania częściowego lub całkowitego tychże, z wyjątkiem doraźnej zmiany części zużytych lub uszkodzonych na nowe części gotowe. Dotyczy to pojazdów mechanicznych jak: samochody, traktory, motocykle, a także motorówek ślizgowców i. t. p. Montowanie, wyrób części składowych i naprawa rowerów wchodzi również w zakres ślusarstwa samochodowego.

4) W zakres ślusarstwa precyzyjnego (mechanictwa) wchodzi wyrób specjalnych przedmiotów i aparatów, wyróżniających się dokładnością oraz naprawa lub zamiana uszkodzonych części w takich przedmiotach i aparatach, jak np. sprawdziany, liczniki mechaniczne, przyrządy pomiarowe, maszyny do pisania, liczenia, szycia, różne automaty mechaniczne i t. p.

5) Prawa nabyte do prowadzenia nowych rzemiosł posiadają osoby, które przed dniem 30 czerwca 1936 r. prowadziły przemysł uznany rozporządzeniem z dnia 23 czerwca 1936 r. za rzemiosło. Za zupełny dowód posiadania praw nabytych uważać należy potwierdzenie zgłoszenia danego rodzaju przemysłu, wydane przed 30 czerwca 1936 r. Wszelkie inne środki dowodowe winny ulec sprawdzeniu przy współudziale izb rzemieślniczych.

Karty rzemieślnicze z tytułu praw nabytych wydawane są na podstawie zaświadczeń właściwej Izby Rzemieślniczej o posiadaniu uprawnienia przemysłowego (art. 193 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 7 czerwca 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 53 poz. 468) o prawie przemysłowem w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 350) o zmianie rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 7 czerca 1927 r.

6) Prawa nabyte do kształcenia terminatorów w nowych rzemiosłach posiadają osoby, wymienione w p. 5 o ile trzymały uczniów lub zatrudniały w swych warsztatach młodocianych lub niepełnoletnich robotników przed 30 czerwca 1936 r. zgodnie z obowiązującemi wówczas prze pisami, o ile udowodnią przed Izbą Rzemieślniczą odpowiednie przygotowanie i należyte urządzenie warsztatów.

7) Składanie egzaminów mistrzowskich i czeladniczych w nowych rzemiosłach winno odbywać się na zasadach, obowiązujących w innych rzemiosłach z tą tylko różnicą, że przy dopuszczaniu do egzaminu mistrzowskiego na podstawie zdania ostatniego, u t. 4 art. 15 pr. przem., należy brać pod uwagę prawa do kształcenia terminatorów nie przed 16 grudnia 1927 r., lecz przed 30 czerwca 1930 r.

8) Przy dopuszczeniu do egzaminu mistrzowskiego w: krawiectwie damskiem, krawiectwie męskim, chemicznym czyszczeniu i farbowaniu tkanin i odzieży, farbowaniu skórek futrzanych należy uwzględnić w jakim zakresie kandydat do egzaminu mistrzowskiego składał egzamin czeladniczy, egzaminować go tylko z zakresu danego zawodu i wydać mu świadectwo złożenia egzaminu mistrzowksiego zgodnie z nową nomenklaturą.

Kandydat, który wykaże się znajomością obu działów i w tym zakresie składał egzamin czeladniczy, może otrzymać świadectwo złożenia egzaminu mistrzowskiego w obydwóch zawodach.

Kompetencje pp. podsekretarzy stanu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu

W związku z objęciem przez p. dr. Adama Rosego stanowiska podsekretarza stanu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, został dokonany pomiędzy obydwoma podsekretarzami stanu M. Sokołowskim i dr. A. Rosem, następujący podział kompetencyj:

P. podsekretarzowi stanu M. Sokołowskiemu powierzony został nadzór nad sprawami dotyczącymi obrotu, zaś p. podsekretarzowi stanu A. Rosemu nadzór nad sprawami dotyczącymi produkcji.

A zatem 1) p. podsekretarzowi stanu M. Sokołowskiemu zlecone są wszelkie sprawy dotyczące Departamentu Handlowego wraz z Centralną Komisją Przywozową, Komisją Obrotu Towarowego, Międzyministerialną Komisją Popierania Eksportu i Polskim Towarzystwem Handlu Kompensacyjnego, poza tym sprawy Departamentu Morskiego, Państwowego Instytutu Eksportowego, Głównego Urzędu Miar oraz sprawy specjalnie mu zlecone.

2) P. podsekretarzowi stanu dr. Adamowi Rosemu zlecone zostały sprawy dotyczące Departamentu Górniczo-Hutniczego, Departamentu Przemysłu i Rzemiosła, Biura Elektryfikacji, Biura Inspekcji Finansowej Przemysłu i Handlu, Biura Inspekcji Izb Przemysłowo - Handlowych, Instytutu Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen, Kolegium Górniczego, Urzędu Patentowego R. P., Państwowego Instytutu Geologicznego oraz sprawy specjalnie zlecone.

3) P. Ministrowi Przemysłu i Handlu podlegają bezpośrednio: Departament Ogólny, Biuro Personalne i Biuro Wojskowe.

Bezpłatna nauka języków słowiańskich

W celu zacieśnienia więzów kulturalnych z narodami słowiańskiemi Stowarzyszenie Młodych Słowian wzorem lat ubiegłych organizuje wieczorowe kursy bezpłatne języków słowiańskich (bułgarski, czeski, serbochorwacki, słowacki, rosyjski i ukraiński) dla inteligencji polskiej. Liczba miejsc na kompletach ograniczona. Zapisy i informacje codziennie g. 18 — 20 przy ul. Hożej 27 róg ks. Skorupki. Na miejscu bezpłatna wypożyczalnia podręczników bułgarskich, czeskich i serbochorwackich. Grupy uczących się tworzone są według cenzusu wykształcenia.

Rozrachunki pieniężne z Niemcami

Na skutek porozumienia zawartego między Polską a Niemcami, zapłata za towary sprowadzone z Niemiec może być dokonana tylko za pośrednictwem Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego w myśl umowy gospodarczej polsko - niemieckiej z dnia 4.11.1935 r. Zobowiązania, wynikające z innych tytułów, niż towarowe mogą być regulowane wyłącznie za pośrednictwem Banku Polskiego i banków dewizowych. Ograniczenie powyższe nie dotyczy: a) należności za dostawy towarów pochodzenia nie-niemieckiego, przechodzące tylko przez Niemcy tranzytem, b) przekazów na koszty podróży i cele turystyczne, c) zapłaty zobowiązań wekslowych, gdy weksel opiewa na RM, a dłużnik płaci z własnych zapasów banknotów niemieckich, wysyłanych z Polski do wierzyciela niemieckiego.

Okólniki Komisji Dewizowej

Okólniki Komisji Dewizowej, zawierające przepisy, regulujące obrót pieniężny z zagranicą od dnia 1.10.36 są do nabycia w biurze Komisji Dewizowej ul. Wierzbowa 11.

Lokale handlowe

Rada Ministrów na piątkowym posiedzeniu uchwaliła projekt dekretu Prezydenta R. P. o odroczeniu eksmisji z lokali handlowych i przemysłowych, które stosuje się do lokali handlowych od I do III kategorii i do lokali przemysłowych od I do VI kategorii. Dekret postanawia, że w sprawach o eksmisję z lokalu handlowego lub przemysłowego sąd na wniosek najemcy — uwzględniając stosunki gospodarcze najemcy i wynajmującego może odroczyć termin wydania przedmiotu najmu na okres nie dłuższy niż do dnia 31 marca 1939 r. Na wniosek najemcy, który w okresie od dnia 15 listopada 1932 r. do dnia 15 listopada 1935 r. dokonał w lokalu inwestycyj zwiększających jego wartość, a które dotychczas jeszcze nie zamortyzowały się — sąd obowiązany jest odroczyć termin wydania przedmiotu najmu nie dłużej jednak niż do dnia 31 marca 1939 r. Najemca traci prawo do odroczenia jeżeli wynajmujący zapłaci mu ustaloną przez sąd wartość niezamortyzowanych inwestycyj. Odroczenie terminu wydania przedmiotu najmu może być udzielone przez sąd tylko jeden raz. Przed rozstrzygnięciem wniosku sąd powinien skłaniać strony do zawarcia umowy najmu, jeżeli przyczynę eksmisji stanowi brak zgody co do wysokości czynszu. Aż do upływu terminu na który dano odroczenie pobierany będzie przez wynajmującego czynsz w wysokości obowiązującej strony w chwili wyjęcia lokalu z pod ochrony. W okresie do dnia 31 marca 1939 r. wypowiedzenie najmu lokali handlowych i przemysłowych, których najem trwał nie krócej niż lat 5 może nastąpić przez wynajmującego jedynie na 6 miesięcy naprzód na koniec kwartału kalendarzowego. Przepisów dekretu tego nie stosuje się jeżeli wynajmujący odstąpił od umowy najmu z przyczyn przewidzianych w art 382 i 388 kodeksu zobowiązań, bądź jeżeli opróżnienie lokalu potrzebne jest wynajmującemu dla wzniesienia nowej budowli.

1.839.215 osób ubezpieczonych w Ubezpieczalniach Społecznych

Według ostatnich obliczeń dokonanych w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, liczba ubezpieczonych we wszystkich ubezpieczalniach społecznych na terenie całego kraju (oprócz Górnego Śląska) wynosiła w czerwcu r. b. 1.839.215 osób, zgłoszonych przez 412.415 zakładów pracy.

W liczbie tej znajdowało się 1.497.950 robotników i 267.449 pracowników umysłowych.

Na terenie województw centralnych liczba ubezpieczonych wynosiła 934.308 osób, zgłoszonych przez 191.324 zakłady pracy, w województwach wschodnich 144.155 (31.724 zakładów pracy), w zachodnich 264.189 (64.685 zakładów), w południowych 437.738 (118.372 zakładów), oraz na terenie Śląska Cieszyńskiego 38.733 (6.310 zakładów pracy).

Książki nadesłane do Redakcji

Marja Niemyska. Wychodźcy po powrocie do kraju. Remigranci w województwie białostockiem w świetle ankiety 1934 roku. Instytut Gospodarstwa Społecznego. Warszawa, 1936, st. 141.

Nakładem Instytutu Gospodarstwa Społecznego ukazała się z druku książka Marii Niemyskiej p. t. „Wychodźcy po powrocie do kraju". Główna część książki tej stanowi opracowanie wyników ankiety, przeprowadzonej w 1934 roku na terenie województwa białostockiego wśród remigrantów, którzy po powrocie z wychodztwa osiedli na tym właśnie terenie. Praca M. Niemyskiej oświetla mało znaną u nas dotychczas dziedzinę zagadnień emigracyjnych. Główna część pracy poświęcona jest omówieniu przyczyn remigracji oraz warunków życia i pracy remigrantów po powrocie do kraju. Po analizie materiałów dotyczących tych kwestii, a zawartych w odpowiedziach uczestników ankiety M. Niemyska podnosi wagę zjawiska remigracji w całokształcie naszych stosunków społeczno-gospodarczych i wskazuje na drogi, któremi winny iść próby uregulowania żywiołowych jeszcze do dziś ruchów remigracyjnych.

Odpowiedzi Redakcji

P. Joszko Jakób — Chwałowice — Śląsk. — W myśl postanowień art. 149 polskiego prawa przemysłowego, które obowiązuje na obszarze województwa Śląskiego od dnia 1-go lipca 1933 r., przyjmować na naukę i kierować praktycznem kształceniem terminatorów mogą tylko te osoby, które posiadają tytuł mistrza (majstra) w danym zawodzie rzemieślniczym. Zgodnie z ustępem 2-gim art. 3 tegoż polskiego prawa przemysłowego pozostają w mocy prawa przyjmowania na naukę i kierowania praktycznem kształceniem terminatorów, nabyte na podstawie przepisów niemieckiego prawa przemysłowego (Deutsche Gewerbeordnung) przed dniem 1-ym lipca 1933 r. Z tego wynika, że czeladnik ma nadal prawo przyjmowania i praktycznego kształcenia terminatorów, jeżeli to prawo zostało mu przyznane w myśl postanowień niemieckiego prawa przemysłowego przez właściwą władzę przed dniem 1-ym lipca 1933 r. — Żądane numery tygodnika zostały Panu wysłane.

Obniżenie taryfy na przewóz cegły

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych podaje do wiadomości, że w myśl decyzji Ministerstwa Komunikacji taryfa na przewóz cegły do Warszawy i okolic została z ważnością od dnia 28 b. m. obniżona o 25% na odległościach powyżej 250 km. Przy odległościach bliższych zniżona stawka będzie stosowana do punktu, w którym zrówna się z obecnym poziomem taryfy.

Przyczyną wprowadzenia nowej taryfy jest dążenie czynników rządowych do niedopuszczenia do zwyżki cen cegły na rynku warszawskim, gdzie ostatnio cegła silnie zwyżkowała, osiągając w wielu wypadkach cenę 64 zł. za 1000 szt. loco budowa. Powyższe zjawisko spowodwało konieczność umożliwienia dostawy na rynek warszawski cegły śląskiej, pomorskiej i poznańskiej.

RZEMIEŚLNICY KAŁUSZA NA F.O.N.

Na skutek apelu Dyrektora Izby Rzemieślniczej w Stanisławowie, Walne Zebrania członków Cechu Rzemieślniczego w Kałuszu na posiedzeniu odbytem dnia 3 września 1936 roku, uchwaliło wpłacić na Fundusz Obrony Narodowej kwotę Zł. 100.— (sto złotych) do dyspozycji Komitetu Miejscowego F. O. N. w Kałuszu.

Przegląd prasy

Gazeta Przemysłowo - Rzemieślnicza z dnia 23 września r. b. przynosi obfity i rzeczowy materiał. Artykuł wstępny opatrzony jest tytułem „Rzemiosło wita Wodza", w którym wyrażone jest głębokie przywiązanie i miłość do wojska i osoby naczelnego Wodza.

Następnie mamy sprawozdanie z Nadzwyczajnego Walnego zebrania członków Związku Rzem. Chrześcijan, na którym uchwalono nadać dyplom honorowego członka związku p. Wojewodzie Jaroszewiczowi.

W artykule walka o dach nad głową omówiona jest sprawa zniesienia ochrony lokatorów w stosunku do większych lokali

przemysłowo - handlowych i mieszkalnych. Pozatym mamy dokładne omówienie wystawy Metalowo - Elektrotechnicznej w odniesieniu do rzemiosła.

Nowością w numerze jest dział: „Rzeczy ciekawe“, w którym zamieszczone są w bardzo ciekawym ujęciu, różne interesujące wiadomości.

Całość numeru — pierwszorzędna. Dodać należy, że Gazeta Przemysłowo - Rzemieślnicza zwiększyła ostatnio swój nakład przeszło o sto procent.

Głos Rzemieślnika z dnia 27 września r. b. poświęcony jest zjazdowi Rady Wojewódzkiej Narodowo - Chrześcijańskiego Zjednoczenia Rzemiosła w Poznaniu, odbytemu w niedzielę 20 września. O zebraniu tym i uchwałach na nim zapadłych pisaliśmy już w poprzednim numerze „Rzemiosła“. Pozatym numer zawiera materiał bieżący, poświęcony zagadnieniom miejscowym t. j. dotyczącym terenu Izby Poznańskiej.

Gazeta Przemysłu Rzeźnickiego z dnia 27 września r. b. omawia w artykule wstępnym zagadnienie Rzeźni Publicznych w Polsce. Artykuł niezwykle rzeczowo i wyczerpująco omawia całokształt zagadnienia.

W artykule p. t. „Dowody uzdolnienia na prowadzenie rzemiosła“ poruszony jest temat dla rzemiosła niezwykle aktualny i ciekawy. W zacytowanym artykule porównane jest rozwiązanie tej kwestji w państwach europejskich i w Polsce. Przyczym postawiona jest teza, że dowód uzdolnienia powinien ulec dalszej reformie, a mianowicie, że dowodem tym powinno być jedynie złożenie egzaminu mistrzowskiego.

Malarz z dnia 25 września r. b. przynosi, jak zawsze, obfity i ciekawy materiał, tak fachowy, jak i ogólny.

Trudno nam z braku miejsca streszczać i omawiać zawarte w numerze artykuły, ograniczamy się przeto do odesłania pp. malarzy do numeru „Malarza“ z jaknajgorętszym zaleceniem, aby to świetnie redagowane pismo znalazło się u każdego fachowca.

Biuletyn Izby Rzemieślniczej w Lublinie w Nr. ósmym z września r. b. zawiera obfitą treść, w której poza materiałem bieżącym znajdujemy odezwę Izby Lubelskiej skierowaną do rzemieślników, a nawołującą do przestrzegania przepisów dotyczących kształcenia terminatorów. Odezwa zwraca się zarówno do mistrzów, jak i terminatorów i niewątpliwie przyczyni się do uregulowania stosunków w tej dziedzinie.

Artykuł p. M. Gliksztejna pt. „Zagadnienia podatkowe i socjalne“ oraz artykuł p. Hieronima Wiśniewskiego p. t. „Sprawy terminatorskie“ wyjaśniają wymienione w tytułach zagadnienia. Zwłaszcza artykuł p. Wiśniewskiego powinien być znany rodzicom, oddającym dzieci na naukę rzemiosła. Wyjaśnienia i lista osób ubiegających się o prawa nabyte zamykają ciekawy i rzeczowy numer biuletynu.

Ogłoszone przetargi

1. Fundusz kwaterunku wojskowego na budowę gmachów przy ul. Topolowej. Otwarcie ofert 5.10.36. Informacje F. K. W. Warszawa, Królewska 2.

2. Dyr. Okr. Kolei Państw. w W-wie — na wykonanie ogrzewania parowego lub wodnego w budynkach kolejowych na st. st. 1) Legionowo, 2) Żyrardów, 3) Grodzisk Maz., 4) Sochaczew, 5) Bednary. Otwarcie ofert dn. 16.10.36. Informacje Wydział Zasobów D. O. K. P. w W-wie ul. Targowa 74.

3. Dyrektor Okręgu Poczt i Telegrafów w Bydgoszczy — na wykonanie instalacji centralnego ogrzewania, kanalizacji i wodociągów w związku z przebudową Urzędu pocztowego Gdynia—Orłowo. Otwarcie ofert 5.10.36. Informacje D. O. P. i T. w Bydgoszczy.

4. Dyr. Okręg. Kolei Państw. w W-wie — na wykonanie budynku nastawni na st. Aleksandrów. Otwarcie ofert 23.10.36. Informacje w Wydziale Zasobów D. O. P. P. w W-wie, Targowa 74.

CENTRALA ZAOPATRYWANIA INSTYTUCYJ UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Warszawa, Pl. Dąbrowskiego 8.

ogłasza niniejszym przetarg nieograniczony na dostawę w okresie r. 1936/37 skrzyń w różnych wymiarach z klejonki drzewnej oraz z desek sosnowych.

Warunki techniczne powyższej dostawy otrzymać można bezpłatnie w Wydziale Administracyjno - Gospodarczym Centrali, Pl. Dąbrowskiego Nr. 8 tel. 2.80-37 w godz. 10 — 12.

Termin składania ofert upływa w dniu 7 października 1936 r.

Prenumerata wraz z Biuletynem Instytutu Naukowego Rzemieślniczego: kwartalnie zł. 2, półrocznie zł. 4, rocznie zł. 8.

Ceny ogłoszeń: 1/1 strony — zł. 300, 1/2 — zł. 160, 1/4 — zł. 85, 1/8 — zł. 45, 1/16 — zł. 22.50. W tekście 25% drożej
Unieważnienie świadectw zł. 1.50

Wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P. **Redaktor: WŁADYSŁAW GINDRICH**

Zakł. Graf. „Polska Zjednoczona“ Nowolipie 2.